Kartkówka 1: Odyseja i Boska Komedia – grupa A

15 minut · 8 pkt

KARTA 4/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 2 pkt

Odys i Argos

Kiedy taki rozhowor wiódł Odys z pastuchem,
Pies leżący tam blisko łeb podniósł, strzygł uchem.
Był to Argos, którego sam Odys wychował,
Lecz nie użył, gdyż wcześniej on był pożeglował
Pod Troję. Potem chłopcy go na polowanie
Brali w góry na kozy, zające i łanie.
Teraz leży wzgardzony, gdy nie stało pana,
Na kupie, co spod mułów i krów wyrzucana
Zalega koło bramy; gnojem tym nawożą
Parobcy pola pańskie i pożytek mnożą.
Na nim to leżał Argos, jedzon przez robactwo.
Lecz skoro bliskość pana zwietrzyło biedactwo,
Pokiwało ogonem tuląc uszy obie,
Chciałoby się doczołgać, sił nie miało w sobie.
Uważał to Odysej i łzę uczuł w oku;
Otarł ją, by nie widział pastuch, co stał z boku. […]
Tymczasem Argos w śmierci pogrążył się mroku,
Gdy ujrzał swego pana po dwudziestym roku.

Sytuacja: Odys wrócił na Itakę w przebraniu żebraka i razem ze świniopasem Eumajosem przychodzi pod swój dom, zajęty przez zalotników Penelopy. Objaśnienia: *rozhowor* – rozmowa; *nie użył* – nie nacieszył się nim; *nie stało pana* – zabrakło pana; *zwietrzyć* – wyczuć węchem; *uważał* – zauważył.

Homer, *Odyseja*, przeł. Lucjan Siemieński, pieśń siedemnasta, fragment; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Wyjaśnij, czym różni się dawny i obecny los Argosa.

___ / 1 pkt

1.2. Wyjaśnij, dlaczego Odys ukrywa łzę przed pastuchem.

___ / 1 pkt

Zadanie 2. Oceń prawdziwość zdań. Wpisz P (prawda) albo F (fałsz).

___ / 3 pkt

1. Argos rozpoznaje Odysa po dwudziestu latach.	**P**	**F**
2. Eumajos od razu domyśla się, kim jest żebrak.	**P**	**F**
3. Odys wychował Argosa, ale nie zdążył się nim nacieszyć, bo wyruszył pod Troję.	**P**	**F**

Kartkówka 1: zemsta i teatr w teatrze – grupa A

KARTA 4/9

15 minut · 8 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 2 pkt

Rozmowa z duchem

Duch. […] Pomścij
Śmierć jego, dzieło ohydnego mordu!

Hamlet. Mordu?

Duch. Tak, mordu; wszelki mord ohydny,
Lecz ten był nadzwyczajny, niesłychany.

Hamlet. Dlaboga, wymień go, wymień czym prędzej,
Abym na skrzydłach chyżych jak modlitwa
Lub myśl kochanka podążył ku zemście.

Duch. […] Słuchaj więc, słuchaj, Hamlecie. Puszczono
Rozgłos, że podczas mego snu w ogrodzie
Wąż mnie ukąsił; takim to skłamanym
Powodem śmierci mej zwiedziono Danię;
Dowiedz się bowiem, szlachetny młodzieńcze,
Że ów wąż, który zabił twego ojca,
Nosi dziś jego koronę.

Hamlet. O nieba!
Stryj! Nie zawiodły mnie przeczucia moje. […]

Duch. […] Jakkolwiek jednak czyn ten pomścić zechcesz,
Nie kalaj swojej duszy, nie czyń przeciw
Matce zamachów; pozostaw ją niebu […].

Sytuacja: noc na murach zamku Elsynor; duch zmarłego króla przemawia do syna. Objaśnienia: *dlaboga* – na Boga; *zwiedziono* – oszukano; *zamachy* – tu: napaść, przemoc.

William Szekspir, *Hamlet*, przeł. Józef Paszkowski, akt I, scena 5, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Wyjaśnij, co Duch nazywa „wężem” i dlaczego. ___ / 1 pkt

1.2. Wskaż **jedno** ograniczenie, które Duch nakłada na zemstę. ___ / 1 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Odyseja, Boska Komedia i Treny – tradycja, archetyp, mitologizacja – grupa A

45 minut · 27 pkt

KARTA 8/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 27 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 5 pkt

Początek *Odysei*

Muzo! Męża wyśpiewaj, co święty gród Troi
Zburzywszy, długo błądził i w tułaczce swojej
Siła różnych miast widział, poznał tylu ludów
Zwyczaje, a co przygód doświadczył i trudów!
A co strapień na morzach, gdy przyszło za siebie
Lub za swe towarzysze stawić się w potrzebie,
By im powrót zapewnić! Nad siły on robił,
Lecz druhów nie ocalił: każdy z nich się dobił
Sam, głupstwem własnym. Czemuż poświęcone stada
Heliosowi pojadła niesforna gromada?
Za karę bóg też nie dał cieszyć się powrotem.
Jak było? Powiedz, córo Diosa, coś o tem!
Wszyscy inni, uszedłszy srogiego pogromu,
Krwawych burz i bitw morskich, wrócili do domu;
Jego tylko, serdecznie do swoich, do żony
Tęskniącego, trzymała w skale wydrążonej
Nimfa Kalypso, z bogiń najcudniejsza kształtem,
Pragnąca go małżonkiem przy sobie mieć gwałtem.

Objaśnienia: *gród Troi* – Troja; *siła* – wiele; *dobił się* – tu: zgubił się, zginął; *Helios* – bóg słońca; *córo Diosa* – Muzo, córko Zeusa; *pogrom* – tu: wojna trojańska.

Homer, *Odyseja*, przeł. Lucjan Siemieński, pieśń pierwsza, początek; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Na podstawie fragmentu *Odysei* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 1 pkt

1. Narrator prosi Muzę, by opowiedziała o bohaterze.	**P**	**F**
2. Według narratora towarzysze Odysa zginęli z jego winy.	**P**	**F**
3. Nimfa Kalypso zatrzymuje Odysa wbrew jego woli.	**P**	**F**

1.2. Nazwij środek, od którego zaczyna się epos, i wyjaśnij jego funkcję.

___ / 2 pkt

Sprawdzian: Hamlet – tragedia zemsty i teatr w teatrze – grupa A

45 minut · 27 pkt

KARTA 8/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 27 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 5 pkt

Czaszka Yoryka

Pierwszy Grabarz. […] Ta czaszka, proszę pana, była własnością Yoryka, królewskiego błazna.

Hamlet. Pozwól, niech się jej przyjrzę. Biedny Yoryku! Znałem go, mój Horacy; był to człowiek niewyczerpany w żartach, niezrównanej fantazji, mało tysiąc razy piastował mię na ręku, a teraz — jakże mię jego widok odraża i aż w gardle ściska! Tu wisiały owe wargi, które nie wiem jak często całowałem. Gdzież są teraz twoje drwinki, twoje wyskoki, twoje śpiewki, twoje koncepty, przy których cały stół trząsł się od śmiechu? Nicże z nich nie pozostało na wyszydzenie swych własnych, tak teraz wyszczerzonych zębów? Idźże teraz do gotowalni modnej damy i powiedz jej, że chociażby się na cal grubo malowała, przecież się takiej fizjognomii doczeka. Pobudź ją przez to do śmiechu. Proszę cię, mój Horacy, powiedz mi jedną rzecz.

Horacy. Co, mój książę?

Hamlet. Czy myślisz, że Aleksander Wielki tak samo w ziemi wygląda?

Sytuacja: Hamlet po powrocie do Danii rozmawia z Horacym na cmentarzu, gdzie grabarz kopie grób (jak się okaże – dla Ofelii). Objaśnienia: *koncepty* – dowcipy; *gotowalnia* – toaletka, pokój do strojenia się; *fizjognomia* – twarz, wygląd.

William Szekspir, *Hamlet*, przeł. Józef Paszkowski, akt V, scena 1, fragment; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Na podstawie fragmentu *Hamleta* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. ___ / 1 pkt

1. Yoryk był królewskim błaznem, którego Hamlet znał w dzieciństwie.	**P**	**F**
2. Hamlet wspomina Yoryka z obojętnością.	**P**	**F**
3. Hamlet porównuje los błazna z losem Aleksandra Wielkiego.	**P**	**F**

1.2. Wyjaśnij, jak we fragmencie zrealizowano motyw *vanitas* (marności). Odwołaj się do **dwóch** elementów tekstu. ___ / 2 pkt

1.3. Wyjaśnij, jaką funkcję pełni w tragedii scena z grabarzami i czaszką błazna. Odwołaj się do cech dramatu szekspirowskiego. ___ / 2 pkt

Podgląd • Pierwsza Ławka

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · KLASA 1 LO I TECHNIKUM · ZAKRES ROZSZERZONY · ODYSEJA, BOSKA KOMEDIA I TRENY – TRADYCJA, ARCHETYP, MITOLOGIZACJA

Odyseja, Boska Komedia i Treny – powtórka

Pojęcia zakresu rozszerzonego (tradycja, archetyp, mitologizacja, synkretyzm, konwencja) na przykładach z *Odysei*, *Boskiej Komedii* i *Trenów* czytanych jako cykl.

Pojęcia zakresu rozszerzonego

Pojęcie	Definicja	Przykład z działu
tradycja literacka	wzorce przejmowane, przekształcane lub odrzucane przez kolejne epoki	Dante przekształca Odysa w Ulissesa – bohatera przekraczania granic
archetyp	pierwotny wzorzec postaci lub sytuacji	powrót do domu (Odys), wędrowiec (Dante), zejście do zmarłych (Orfeusz w Trenie XIV)
mitologizacja	nadanie wymiaru mitu	żałoba ojca wpisana w mity o Orfeuszu, Niobe, Persefonie
synkretyzm	łączenie rodzajów, gatunków lub tradycji	*Boska Komedia*: epos + wizja + alegoria; Charon w chrześcijańskim piekle
konwencja oniryczna	przedstawienie świata jak we śnie	Tren XIX albo Sen

Lektury w pigułce

- ***Odyseja*** (przekł. Siemieńskiego): inwokacja do Muzy; Kalypso i wybór śmiertelności; Syreny – ciekawość i roztropność; Argos – wierność i powrót po dwudziestu latach.
- ***Boska Komedia*** (przekł. Porębowicza): ciemny las w połowie życia; napis na bramie piekła „żegnaj się z nadzieją"; Franciszka i Paolo – „Księga i pisarz Galeottem byli"; Ulisses – „Nie przeznaczono wam żyć jak zwierzęta".
- ***Treny***: 19 trenów + dedykacja; schemat epicedium (pochwała, lament, strata, pocieszenie, napomnienie); I – Heraklit i Symonides; V – oliwka; XIV – Orfeusz; XVII – „Pańska ręka mię dotknęła"; XIX – matka we śnie, „ludzkie przygody / Ludzkie noś".

PIERWSZA ŁAWKA

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · KLASA 1 LO I TECHNIKUM · ZAKRES ROZSZERZONY · HAMLET – TRAGEDIA ZEMSTY I TEATR W TEATRZE

Hamlet – powtórka

Najważniejsze wydarzenia, konwencje i pojęcia potrzebne do interpretacji *Hamleta* na poziomie rozszerzonym i do porównań z *Makbetem*.

Fabuła i postacie

- Duch ojca → prawda o otruciu przez Klaudiusza → udawane szaleństwo → „Być albo nie być" → „Łapka na myszy" → Hamlet oszczędza modlącego się króla → zabicie Poloniusza → wyjazd do Anglii i powrót → obłęd i śmierć Ofelii → cmentarz (Yoryk) → pojedynek z Laertesem → śmierć królowej, Laertesa, króla, Hamleta → Fortynbras.

Postać	Rola
Klaudiusz	brat zmarłego króla, zabójca, nowy król
Gertruda	matka Hamleta, żona Klaudiusza, ginie od trucizny
Poloniusz	szambelan, ojciec Ofelii i Laertesa, zabity za kotarą
Ofelia	ukochana Hamleta, popada w obłęd, tonie
Laertes	mści ojca, walczy zatrutą szpadą
Horacy	przyjaciel, świadek, ma opowiedzieć prawdę
Fortynbras	książę norweski, przejmuje władzę

Pojęcia i konwencje

- **Tragedia zemsty**: duch, zwłoka, udawane szaleństwo, intryga, teatr w teatrze, krwawy finał – u Szekspira zwłoka staje się problemem sumienia.
- **Teatr w teatrze** (metateatralność) i ***theatrum mundi***; **monolog**; **hamletyzm**; **ironia dramatyczna** (król nie umie się modlić, a Hamlet oszczędza go, bo myśli, że się modli).
- **Dramat szekspirowski**: brak trzech jedności, łączenie tragizmu i komizmu (grabarze), śmierć na scenie, wielowątkowość.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Język polski, klasa 1 LO i technikum (zakres rozszerzony) – pakiet 2 zestawów: kartkówki, sprawdziany, karty pracy i powtórki

Podgląd pokazał 6 z 85 stron. Pełna wersja: 85 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Odyseja, Boska Komedia i Treny – tradycja, archetyp, mitologizacja – kartkówki, sprawdzian, powtórka – język polski, kl. 1 LO (zakres rozszerzony)
- Hamlet – tragedia zemsty i teatr w teatrze – kartkówki, sprawdzian, powtórka – język polski, kl. 1 LO (zakres rozszerzony)

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/polski-liceum-klasa-1-zakres-rozszerzony-pakiet